

POETISK PRAKSIS

Sanitet

La meg finne frem
etter
bilde av spaltet eng,
etternytt
fra et belte av brødre.

La meg finne frem
etter
hugprud plystring,
etter
blekrosa dis,
etter
en gnist
som spretter
tvers flatstampet lende.

Med et bind, en bære,
og en bønn
til gnisten –

la meg finne frem
så mine brødre kan leve

la meg finne frem
så samvettet kan leve

etter

Pierra Menard

Bokmagasinet diktspalte redigeres av **Pedro Carmona-Alvarez** og **Eira Søyseth**. Vi trykker nye, innsendte dikt av etablerte og uetablerte forfattere. Diktene blir ikke honorert. Bidrag sendes til poetiskpraksis@klassekampen.no.

VERDENSARKIVET

På leting etter gode bilder til Bokmagasinet, kommer man over skatter som er på siden av saken, men for gode til ikke å deles. Arkivaren presenterer et utvalg.

FOTO: UNSEEN STORIES

De er pyntet og utkledd etter alle kunstens regler, barna som 29. oktober 1925 samlet seg til Halloween-fest på Lewis Center i Pittsburgh, Pennsylvania. Hvordan skulle livet bli for jenta med hvit blomst på hårbåndet, som på dette tidspunktet var så lita at føttene hennes ikke nådde gulvet, selv på den lille barnestolen?

Om det sier historien ingenting og arkivaren må dikte seg fram til et lykkelig liv som på forunderlig vis aldri ble påvirket av verken den kommende depresjonen eller verdenskrigen.

Nevnt i arkivet er det imidlertid at det var Pittsburgh City Photographer som tok bildet, på oppdrag fra The Bureau of Recreation, altså Byrådet for rekreasjon. Her ligger en romantittel og venter på sin forfatter, tenker arkivaren. Og: Til hvilken instans, under arkivaren, kan man rette sitt ønske om at noe slikt opprettes her til lands?

ANMELDELSE

Rima Iraki forener
Palestinas historie
med fortellinger
om egen familie.

Motstand
og flukt

FOTO: AGNETE BRUN

JOURNALIST: Rima Iraki er kjent for NRKs seere.

Rima Iraki vil for mange være kjent som tidligere nyhetsanker i Dagsrevyen og programleder for utenriksprogrammet Urix. Hun har ikke bare formidlet nyheter om flyktninger og konflikter, men var sjøl en gang en statsløs flyktning. «Flukten fra Palestina» er hennes første bok, der hun vever den store historien sammen med fortellingen til egen familie gjennom tre generasjoner. Bak dette arbeidet ligger et bredt utvalg av dokumenter, samtaler med slektninger og – ikke minst – muntlige beretninger og dagbøker fra foreldrene, Fadia og Youssif Iraki. Med et tidsspenn tilbake til besteforeldrenes oppvekst, trekkes det opp lange linjer som minner oss på at krig og konflikt ikke starta 7. oktober 2023.

Etternavnet har skapt mange forviklinger, men Iraki-familien har levd i den lille landsbyen Arab el-Raml ved Haifabukta i mange hundre år. Da farfar Ahmed var åtte år gammel i 1922, bestemte verdenskrigens seierherrer at det palestinske området skulle overføres fra det tyrkisk-osmanske riket til britisk koloniherrredomme. Han var en karismatisk lederskikkelse i lokalsamfunnet og sto opp i kampen for sjølstyring, men blei som hundretusen av andre fordrevet da staten Israel ble oppretta i 1948. Det gjør et sterkt inntrykk å komme tett på familien under flukten til Libanon under *nakba*. Og trass i utallige FN-resolusjoner om retten til å vende tilbake og motta erstatning, har israelske myndigheter fjerna landsbyen fra kartet.

Tyngdepunktet i boka er de varme og rike portrettene av forfatterens far og mor, Yousif og Nadia. Han var tre år gammel under *nakba*, og vokste opp som flyktning i slummen i Beirut. Som ung kom han med i motstandsbevegelsen Fatah, som seinere blei en del av PLO, og inntok en betydningsfull rolle i organisasjonen under oppholdet som medisinstudent i Moskva. Han arbeidet deretter som lege i Libanon, i den samme flyktningleiren hvor Nadia var født i

et telt, og hvor hun nå var sjukepleier. Etter krig, massakrer og utvisning av PLO, slutta de seg til slektninger som hadde etablert seg i De forente emirater. Neste runde som hjemløs var spesialiststudier i Øst-Berlin, etterfulgt av arbeid i det krigsherjete Syria.

Det var umulig å vende tilbake til det som en gang var et hjemland, men de norske legene Dag Sørli og Mads Gilbert foreslo Norge som ei nødhavn. Her fikk de både asyl, statsborgerskap og stillinger som lege og sosialarbeider i flyktning- og innvandringsstjenesten, og det var her forfatteren vokste opp på Lørenskog. Når vi blir kjent med en far med 20 år som fastlege på Romsås, ei mor som i en alder av 69 år debuterte som 8. mars-taler og ei datter som har lost oss gjennom TV-nyheter, skulle jeg ønske at boka blei lest av dem som roper høyst om «flyktningproblemet». Men fortsatt bærer de på en sorg: I dag er deres drøm om et frigjort Palestina som stat for både jøder, kristne og muslimer, lenger borte enn noen gang. Å ikke bli begravd i hjemlandets jord, er ifølge tradisjonen det samme som å være naken.

SAKPROSA

**Flukten fra
Palestina.
Min norsk-
palestinske
familie-
historie**

Rima Iraki

Kagge Forlag
2025, 340
sider

Hvis det er lov å ønske seg noe, må det være at familiens historie for og under massefordrivinga i 1948 blei gitt større plass. Dette er et land-

skap som er ukjent for mange, mens kapitlene om forfatterens eget liv fra flyktning til norsk statsborger kanskje kunne vært stramma inn. De tar oss med på innsida av møtet med enda et nytt land og språk, men kunne nok ha lagt mer vekt på hva som er spesifikt ved å ha *palestinsk* bakgrunn både under oppveksten og i skyggen av det stadig flere fagfolk beskriver som et folke-mord. Men la det samtidig være sagt: Det er ikke alle bøker med sjølbiofisk tilnærmelse som like nært og bevegende viser hvordan storpolitiske temaer setter sine menneskelige avtrykk. Dessuten avspeiler «Flukten fra Palestina» forfatterens journalistiske evner til å fortelle i et lett tilgjengelig språk.

Tore Linné Eriksen
bokmagasinet@klassekampen.no